

Koldingbogen

ÅRSTAL: 2017

FORFATTER: Kamma Poulsen-Hansen og Liv Grud Vestbjerg

TITEL: En dannelsesrejse

KORT RESUME: Nicolai-komplekset har gennem årene været et centrum for læring for mange børn. Det er det stadig i dag, hvor Kolding Stadsarkivs Uddannelsestjeneste arbejder med historieundervisning på en ny og spændende måde.

En dannelsesrejse

Kamma Marie Poulsen-Hansen og
Liv Grud Vestbjerg

Hver dag, når vi møder på arbejde i Nicolai og går eller cykler gennem skolegården, minder omgivelserne os om, at stedet har sin egen unikke historie om vores samfund og skolevæsen. Børn og voksne i alle aldre har haft deres færden i gården, på trapperne og inde bag murene. De hundredårige bygninger står stadig i 2017 som et symbol på skolens og dannelsens op- og nedture i vores samfund.

Den gamle Borgerskole 3. klasse med translatør
Juhl. Fotograf: Ukendt.

Nyttige borgere

Tilbage i 1856, hvor Borgerskolen i Kolding blev bygget, gjaldt følgende:

Almueskolevæsenet 1814

“*FIERDE CAPITEL*

*OM UNDERVIISNINGEN OG OM SKOLEBØRNE-
NES OFFENTLIGE OVERHØRELSE SAMT UDGANG AF
SKOLE*

§22.

*Ved Børnenes Underviisning skal der i Almindelighed
tages Hensyn til at danne dem til gode og retskafne
Mennesker, i Overeensstemmelse med den evangelisk-
christelige Lære; samt til at bibringe dem de Kund-
skaber og Færdigheder, der ere dem nødvendige for at
blive nyttige Borgere i Staten.*

*I denne Henseende blive samtlige Skolelærere at med-
dele den af Os allernaadigst anordnede Instruction,
som foreskriver dem deres Pligter og omhandler den
Underviisningsmaade, de have at bruge; ligesom det
og paaligger de vedkommende Skolecommissioner at
vaage for, at denne Instruction nøiagtigen efterleves.”*

Kundskaber og færdigheder, nyttige borgere – kan vi ikke genkende til det, som noget vi ønsker af os selv og vores børn i 2017? Ja, men rammerne for, hvad vi mener et menneskeliv kan og bør rumme, har udvidet sig. I dag ønsker vi, at hvert menneske lærer at tage stilling til sin omverden og er i stand

til at navigere i den og at handle, man skal både være aktiv i sit daglige (skole)liv, på sit arbejde, i sin familie, i lokalsamfundet og i det bredere samfundsmæssige perspektiv. I de sidst nedskrevne paragraffer i Folkeskoleloven (fra 2006) er det udmøntet i forskellige formuleringer, der alt andet lige ser børnene og de unge som aktive medborgere frem for tomme glas, der blot skal fyldes op med den rigtige ‘medicin’.

“§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.”

I Kolding Stadsarkivs Uddannelsesstjeneste tager vi udgangspunkt i den nye folkeskolereform fra 2014, og som et eksternt (autentisk) læringsmiljø søger vi

at understøtte det ovenstående. Vi er som formidlere klar over, at eleverne dagligt skal navigere mellem mange indtryk og informationer, for slet ikke at tale om alle de almenmenneskelige følelser og tanker de måtte have, og krav om sociale kompetencer de skal imødegå. Derfor er det vores opgave at skabe et undervisningsrum, der på samme tid sørger for fordybelsestid, sanselighed (taktilitet), dialog og gerne en følelse i slutningen af forløbet af, at de hver især som menneske har en plads i historien og en mulighed for at påvirke den verden, de lever i.

I et typisk forløb på Stadsarkivet har eleverne både lyttetid og taletid, de er ude at snuse til og mærke byens arkitektur og struktur. Hvad sker der, hvis jeg lægger et stykke papir henover en murs mønster og gnider på det med et rødt farvekridt? Hvor mange måder er der at opleve en by på? I Arkiv Salonen, der et af arkivets læringsrum, kan man sidde blødt, man må røre ved tingene, og man får mulighed for at vække sin indre detektiv til live.

Alle skoleforløb i Uddannelsestjenesten er udviklet i en designproces rammesat af Stadsarkivet, hvor skolelærere fra Kolding er blevet inddraget. Vi har bidraget med hver vores faglighed; lærerne med didaktikken og fornemmelsen for elevernes livsverden og vi formidlere med hhv. vores historie- og designfaglige baggrund. Skoleforløbene er ligeledes blevet født med det formål at lade historie og billedkunst mødes til fordel for eleverne. Eleverne lærer historien at kende ved at få den ind gennem fingrene.

I gennem vores møder med eleverne får vi af og til indblik i deres følelser og tanker om, hvordan de ser deres egen plads i verden. De unge italesætter deres dybtføjte ønske om samvær og fællesskab. Hvis man skulle forme én bouillonterning af deres forskellige måder at italesætte det på, kunne det være: *"Vi vil bare have et sted at mødes og være sammen"*. Det kommer også til udtryk i de stikord, som vi kan læse på de post-its, som vi beder eleverne bruge til at reflektere over deres personlige livsværdier (kontra de livsværdier, de vurderer, man havde i 1800-tallet): Familie, glade stunder, venner, uddannelse, og nå ja, på et af de små post-its er uddannelse streget ud til fordel for kærlighed – når man nu kun må vælge fem...

Meget har således ændret sig, siden de første elever trådte over dørtærsklen til Borgerskolen i 1850'erne. I dag ser skolehverdagen meget anderledes ud – både læringsrum, dannelsesbegrebet og pædagogikken har ændret sig markant.

På de efterfølgende sider inviterer vi på en visuel rejse gennem nogle af de skoleforløb, hvor eleverne og Kolding Stadsarkivs Uddannelsestjeneste undersøger Velfærdsdanmark i Koldings lokalhistorie.

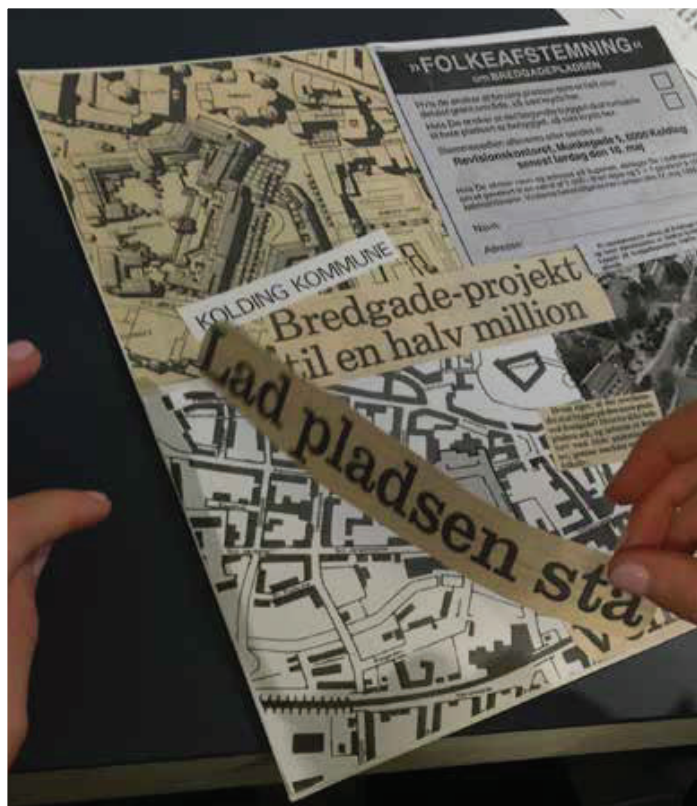
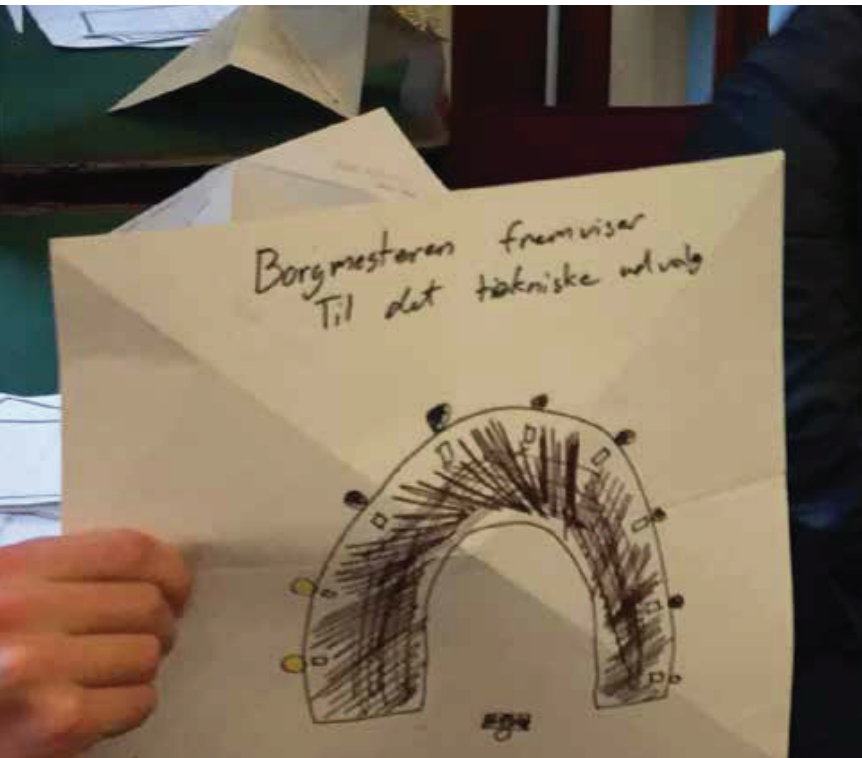

De hvide handskers magi

Der står en kasse med hvide 'Mickey Mouse-hænder' midt på bordet. Jeg skal have dem på, inden jeg skal i de originale kilder. Kan jeg mon finde den rigtige størrelse? Hvordan føles stoffet på hænderne? Kan jeg bladre med dem på? De hvide handsker trækker mig ned i det historiske univers, det virker magisk. Jeg åbner en kasse med gamle papirer, og en duft af noget støvet og hengemt og helt sikkert spændende rammer mig.

Demokratiet er mit – ordet er frit

Jeg undersøger aviser fra 1980'erne, byrådsprotokoller, breve til borgmesterkontorets sekretariat, referater fra økonomiudvalget. Det er stort, svært og indviklet. Hvem tager beslutningerne? Hvem protesterer? Hvor lang tid går der imellem, at nogen får en idé, til det bliver besluttet – og udført? Jeg finder ud af, at en sag har mange vinkler.

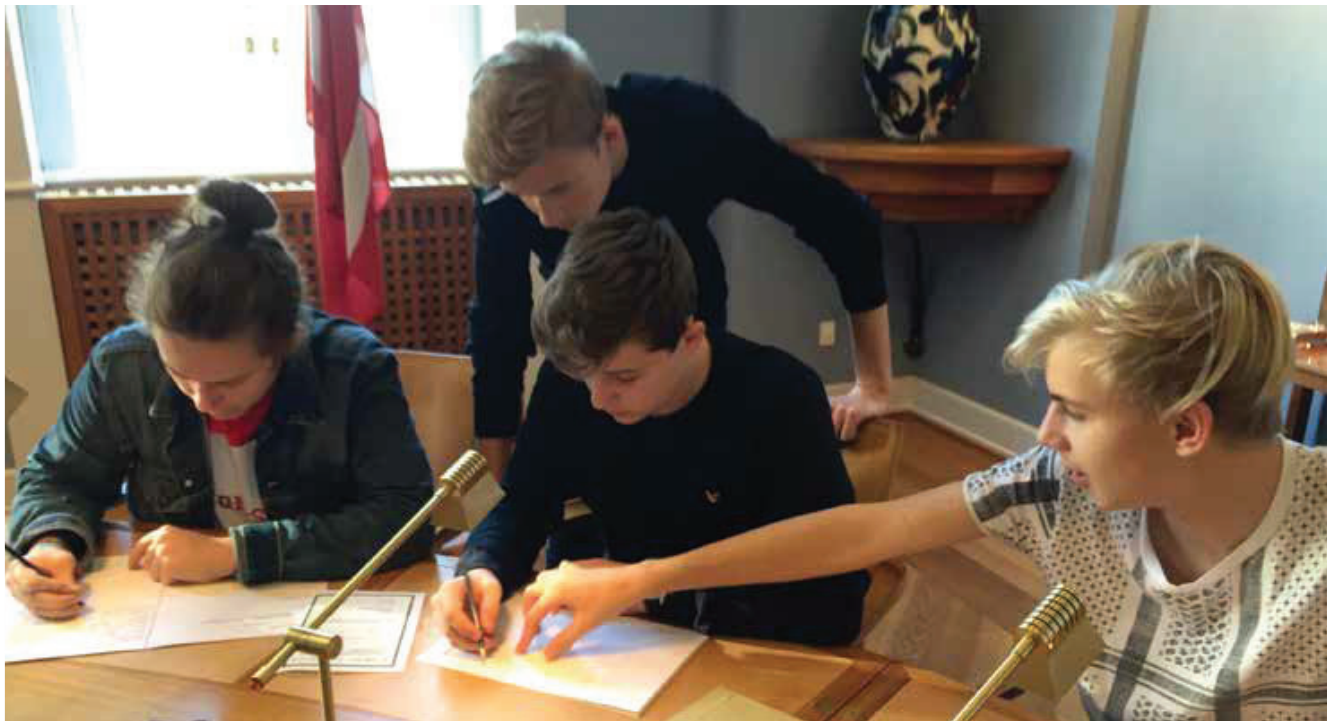

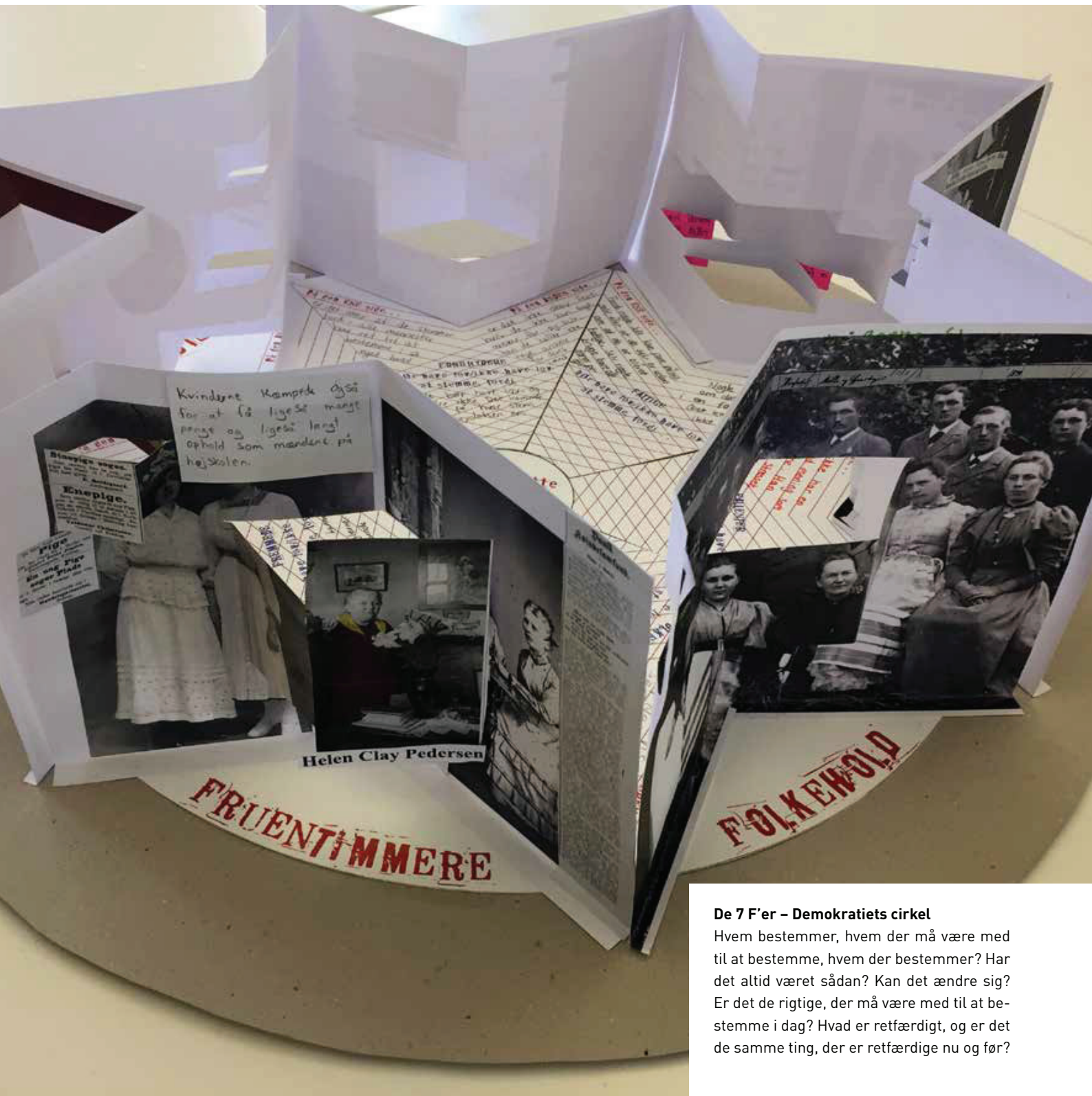

Demokratiet er mit – ordet er frit

Jeg får gåsehud, da vi begynder at debattere i byrådssalen. Jeg har min egen mikrofon, men bliver lidt nervøs for at sige noget... Men nu gør jeg det alligevel! Hvis jeg vil ændre noget, er jeg selv nødt til at gøre noget. Kan jeg gøre en forskel i verden, selvom jeg ikke har stemmeret endnu?

De 7 F'er – Demokratiets cirkel

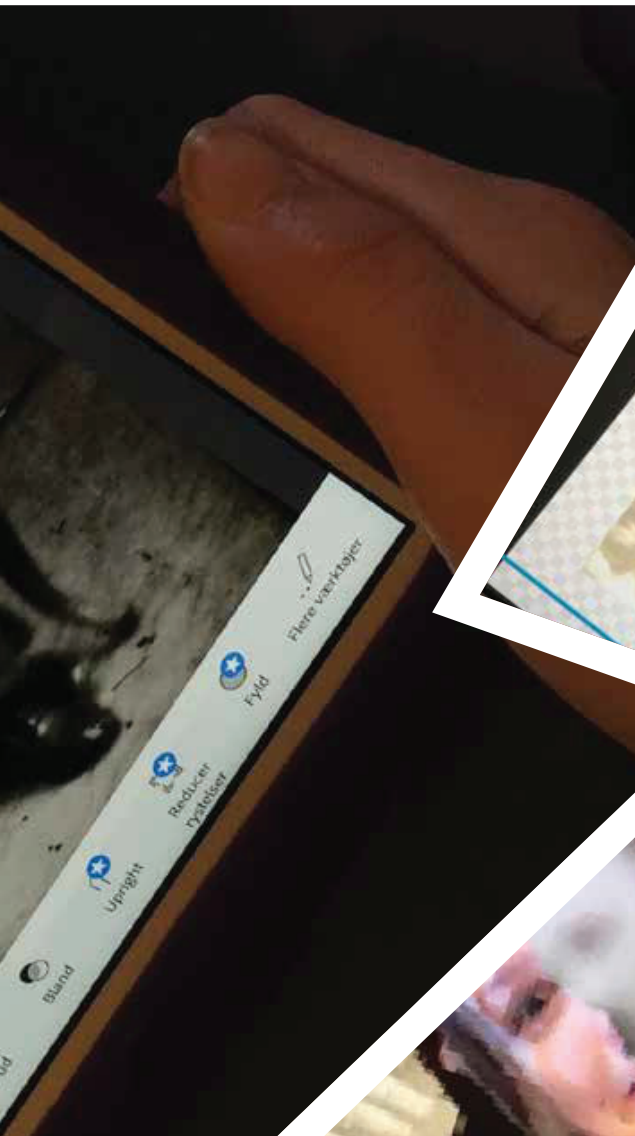
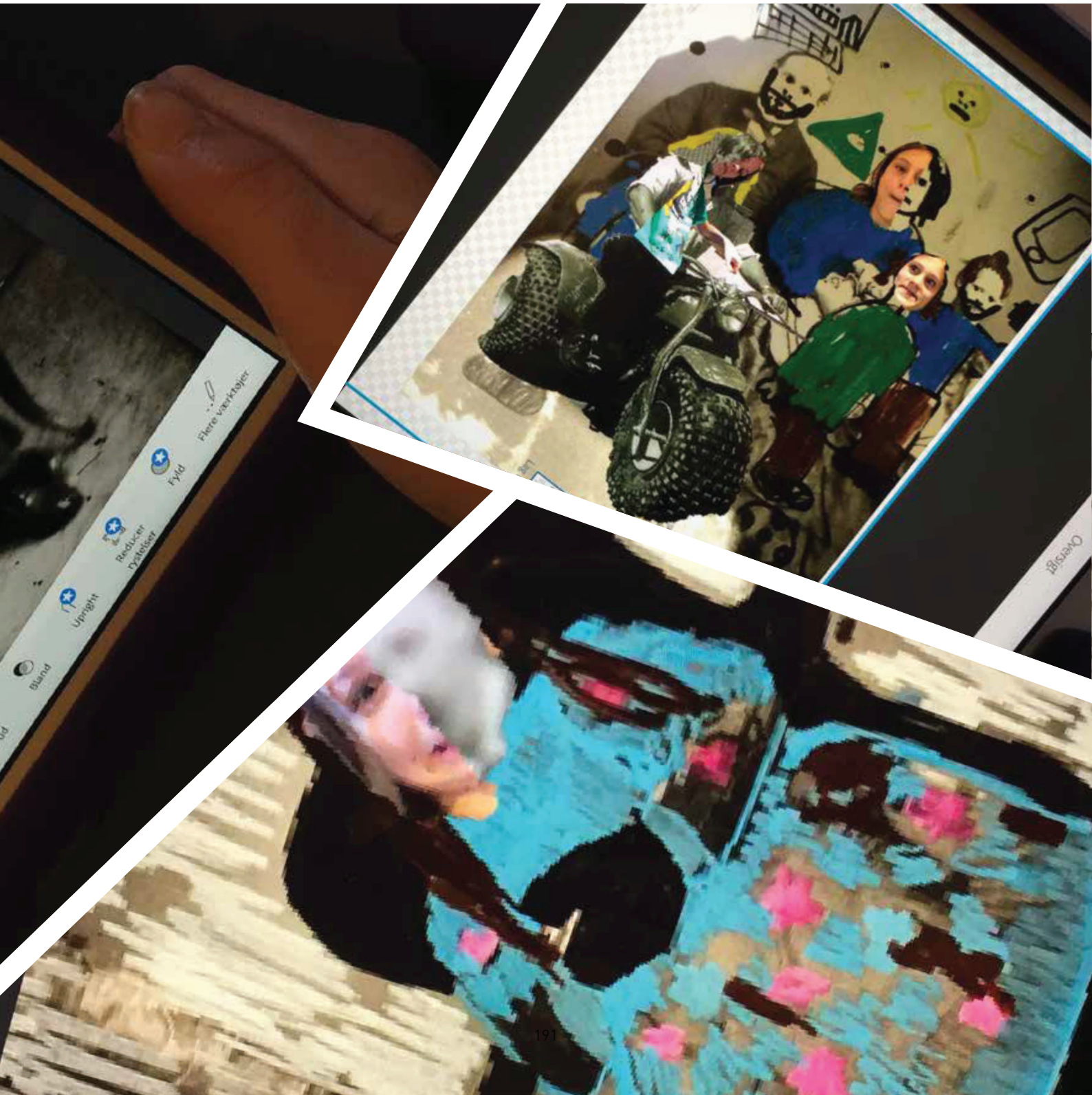
Hvem bestemmer, hvem der må være med til at bestemme, hvem der bestemmer? Har det altid været sådan? Kan det ændre sig? Er det de rigtige, der må være med til at bestemme i dag? Hvad er retfærdigt, og er det de samme ting, der er retfærdige nu og før?

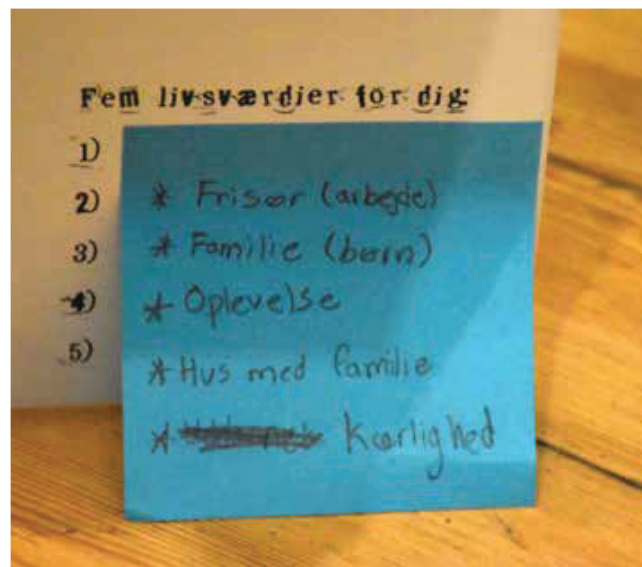
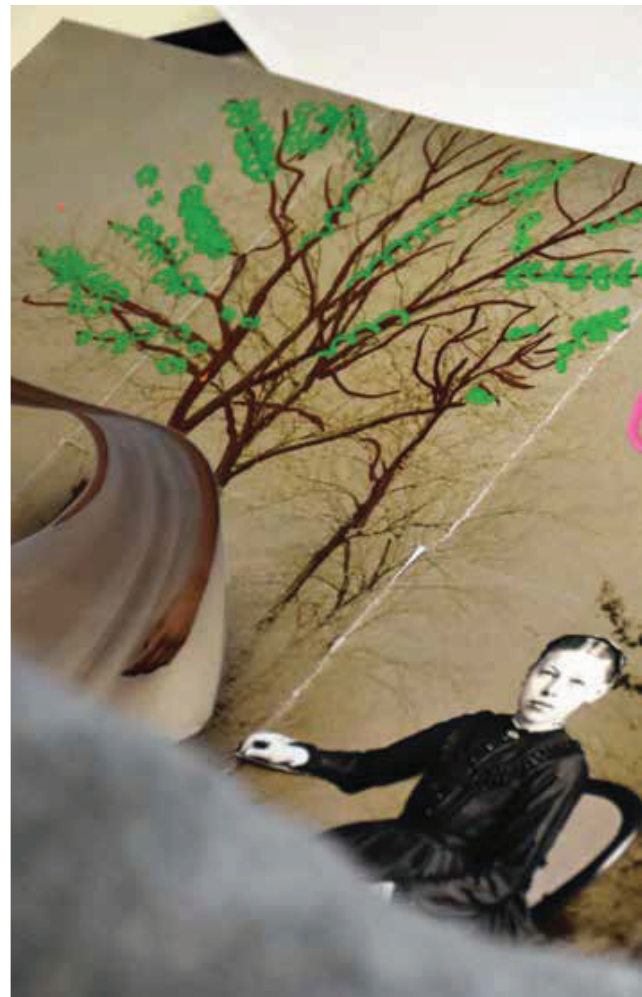
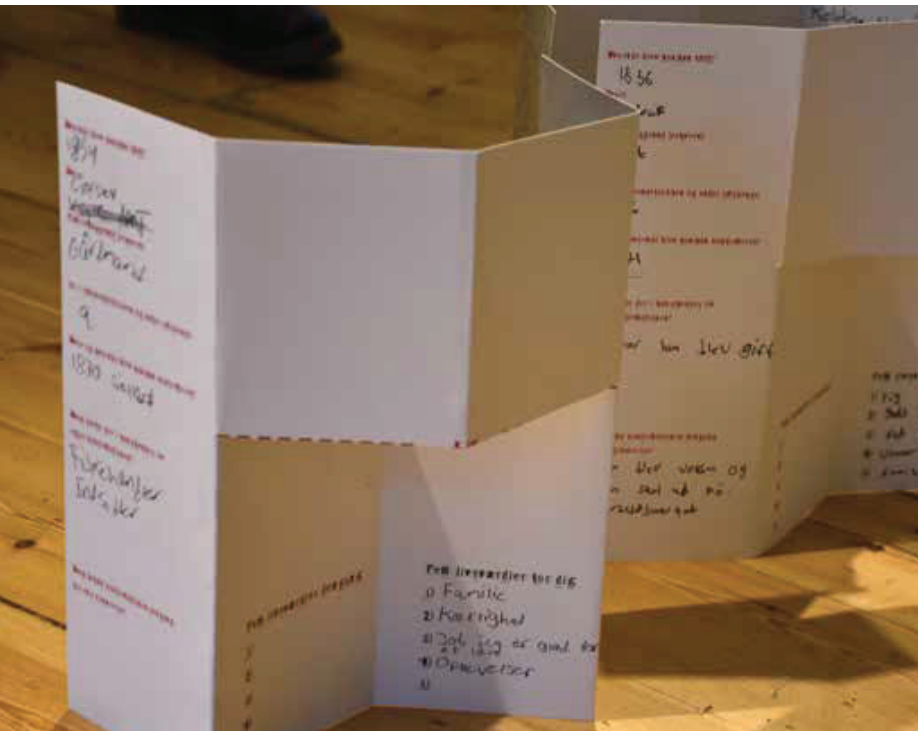

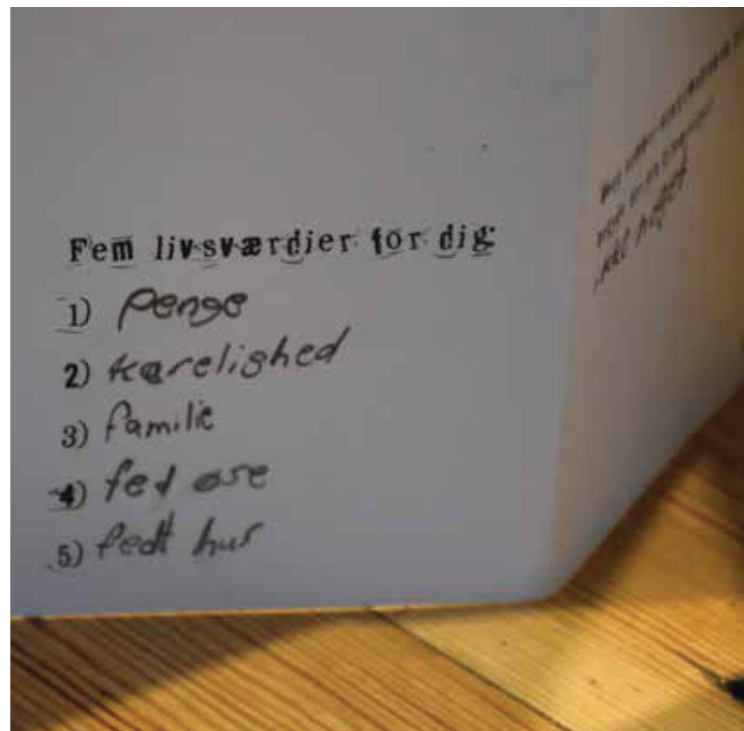

Hvem er jeg – Aagaards portrætter

Hvem er jeg, hvor kommer jeg fra, hvad er min historie? Jeg ser på Aagaards portrætter af børn og voksne, på deres tøj, frisurer, måder at stå på og blive fotograferet på. Hvad nu, hvis de havde haft trampoliner, fodbold og McD? Fritid og lov til at sige deres mening? Er deres historie min historie? Hvordan kan det være, at min familie og jeg kan leve, som vi gør?

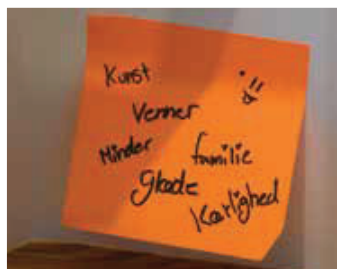
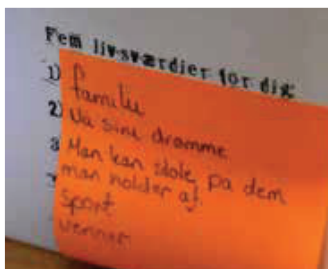
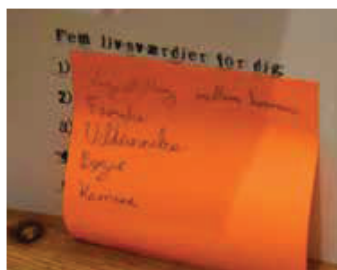
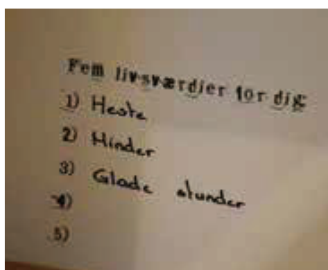
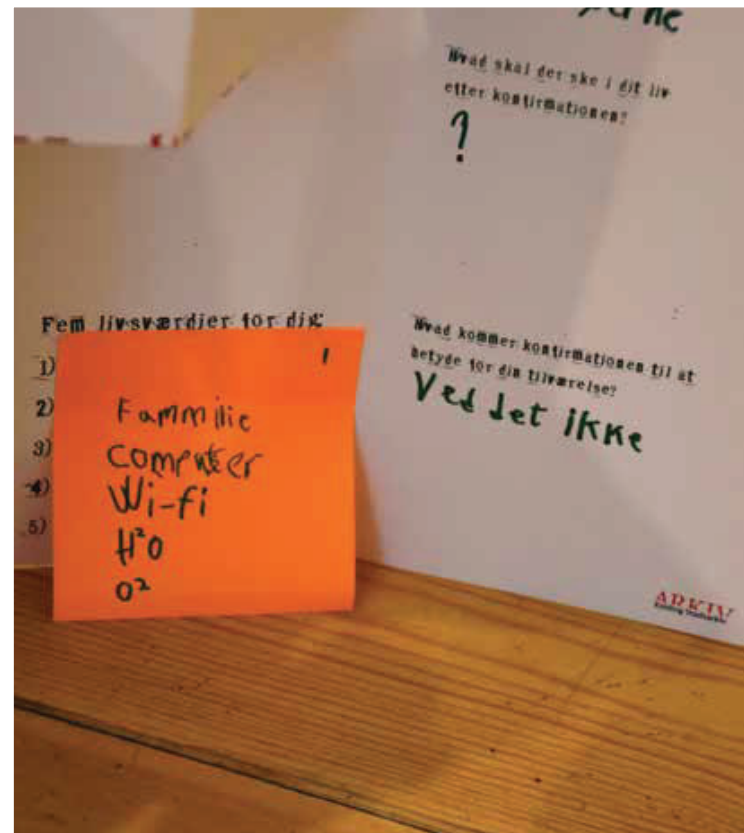

Et spejl i fortiden

Jeg sidder med konfirmationsbillederne fra 1870'ernes Kolding. Hvis jeg havde været konfirmand på Aagaards tid, skulle jeg have været væk hjemmefra, ud at arbejde og sørge for mig selv. Hvad ville jeg have drømt om og håbet på dengang? Hvad drømmer jeg om og håber på i dag? Hvad er det gode liv?

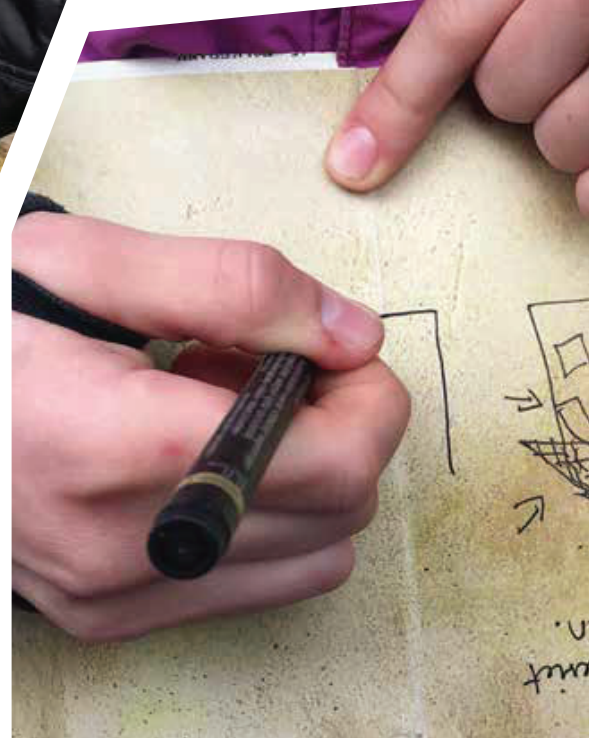

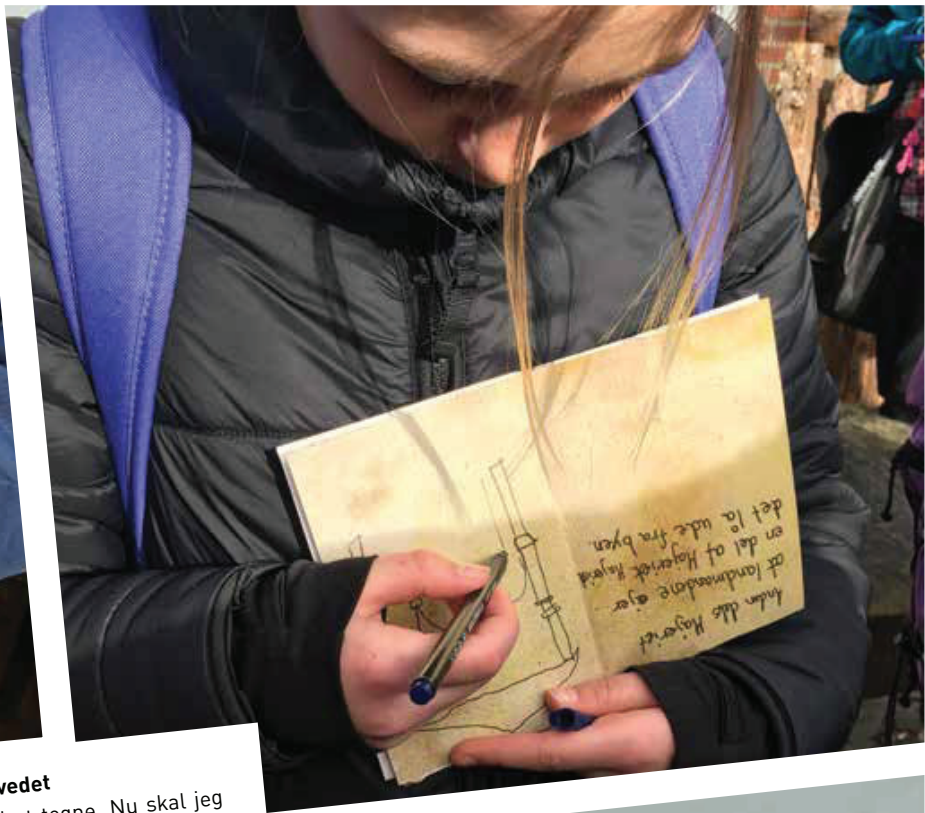

Den forunderlige rejse

Industrialiseringen – hvad er det for en størrelse? Hvilket aftryk har det sat på byen? Kan jeg se det ved bare at kigge mig omkring? Hvordan er byen kommet til at se sådan her ud? Kan jeg give mit bud på fremtidens by?

Den forunderlige rejse - på hovedet

Jeg plejer ikke at være god til at tegne. Nu skal jeg tegne på hovedet. Hov, der sker noget nyt! Det skal ikke være flot eller perfekt, men da jeg tegnede på hovedet kom jeg til at tænke meget over, hvordan bygningen egentlig så ud. Den krølle dér ligner faktisk ret godt. Nu kender jeg bygningen lidt bedre.

Brændkjær Børnehave 1966

Motorvej E 45 ved Bramdrupdam cirka 1993

Kolding Bibliotek 1973

